

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 25^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1932

ΠΡΟΕΔΡΙΑ Α. Χ. ΒΟΥΡΝΑΖΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Ὁ Πρόεδρος ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπέβαλον ὑποψηφιότητα διὰ τὴν ἔδραν Ἱατρικῶν ἐπιστημῶν οἱ κκ. Α. Κούζης καὶ Γ. Τράντας.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καταθέτει τὰ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀποσταλέντα συγγράμματα.

Ὁ κ. Κουγέας παρουσιάζει τὴν γερμανικὴν μετάφρασιν τοῦ περὶ Ἑλληνικῆς Δημοσίας Οἰκονομίας συγγράμματος τοῦ κ. Ἀνδρεάδου γενομένην ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀρχαίας Ἱστορίας ἐν Ζυρίχῃ Ernst Meyer καὶ προλογιζομένην ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ ἐν Ἀμβούργῳ κ. Ε. Ziebarth ὑπὸ τὸν τίτλον Geschichte der Griechischen Staatswissenschaft, Bd. I., ἑξαίρει δὲ τὴν σημασίαν τῆς μεταφράσεως ταύτης ὡς ἐπιστημονικοῦ γεγονότος σπανίου καὶ λίαν τιμητικοῦ διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.—Περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρχιερέων τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἱπεκίου κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τοῦ αὐτοκεφάλου αὐτῆς, ὑπὸ *Κ. Μ. Ράλλη*.

Ι. Οἱ ἀρχιεπίσκοποι τῆς αὐτοκεφάλου ἀρχιεπισκοπῆς Ἱπεκίου — οἷς προσῆκεν ὁ τίτλος τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, Σερβίας, Δαλματίας παραθαλασσίας, Πόντου δυτικοῦ καὶ πάσης Ἰλλυρίας, ἢ Σερβίας, Βουλγαρίας, Δαλματίας Δραγωνίας παραθαλασσίας καὶ πέραν Δουνάβεως — ἤροῦντο ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων τῆς

αὐτοκεφάλου ταύτης ἐκκλησίας ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ ἀρχιεπισκόπου — ἥτις ἦτο οὐχὶ ἐν τῇ πόλει Ἰπεκίου, ἀλλ' ἐν τῷ ἐγγύς αὐτῆς κειμένῳ μοναστηρίῳ τῆς Ἀναλήψεως¹ — ἢ ἀλλαχοῦ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς. Βραδύτερον ὅμως ἔνεκεν τῶν καιρικῶν περιστάσεων, ἀδυνατοῦ οὔσης τῆς ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας, ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας κατὰ τὰ ἄπερ κέκτηται προνόμια ὁ οἰκουμενικὸς θρόνος ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ διαφεντεύειν τοῖς ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν εὐρισκομένοις αὐτονόμοις θρόνοις². Ἡροῦντο δ' οὗτοι.

1. ὑπὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνδημούντων ἀρχιερέων, ὧν ἔστιν ὅτε τινὲς πρῶην³.

Α'. Προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου⁴,

Β'. γνώμῃ δὲ καὶ ἀξιῶσει ἔστιν ὅτε τοῦ παραιτησαμένου τὸν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἰπεκίου θρόνον⁵.

2. Ἐν τῷ ναῷ, εἴτε.

Α'. τῷ πατριαρχικῷ τοῦ ἀγίου Γεωργίου⁶, εἴτε

Β'. ἐν ἐτέρῳ, ὡς τῷ τοῦ ἀγίου Γεωργίου μετοχίου τοῦ παναγίου τάφου⁷.

3. Εἴτε

Α'. Διὰ μεταθέσεως⁸, εἴτε

Β'. δι' ἐκλογῆς μὴ κεκτημένου ἀρχιερωσύνην κληρικοῦ, ἢ

α'. τῆς αὐτῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἰπεκίου⁹, ἢ

β'. ἄλλου κλίματος¹⁰.

¹ Ὅρα πατριαρχικῶν ἐγγράφων ἐκδ. ὑπὸ Κ. Δελικάνη τόμ. Γ', σ. 910, ἀριθ. 1580.

² Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαΐου 1739 ὑπόμνημα τοῦ Ἰπεκίου Ἰωαννικίου, αὐτ. 917 - 918.

³ Οὕτως ἤρέθη ὁ Κύριλλος ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Σκοπίων καὶ δύο μητροπολιτῶν πρῶην καὶ δὴ, τοῦ πρῶην Προϊλάβου καὶ τοῦ πρῶην Ἀρκαδίας. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1758 ὑπόμνημα, αὐτ. 921.

⁴ Ὅρα λ. χ. τὸ ἀπὸ Μαΐου 1739 συνοδικὸν ὑπόμνημα τοῦ αἰρεθέντος ἀρχιεπισκόπου Ἰπεκίου Ἰωαννικίου, αὐτ. 917 - 918.

⁵ Οὕτως ἤρέθη εἰς διαδοχὴν τοῦ παραιτησαμένου ἀρχιεπισκόπου Γαβριὴλ ὑπερμεσοῦντος τοῦ ιη' αἰῶνος ὁ Κύριλλος. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1758 ὑπόμνημα, αὐτ. 921.

⁶ Ἐν τῷ εἰρημένῳ ναῷ ἐγένετο λ. χ. ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἰωαννικίου. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαΐου 1739 συνοδικὸν ὑπόμνημα, αὐτ. 917-918.

⁷ Ἐν τῷ εἰρημένῳ ναῷ ἐγένετο λ. χ. ἡ εἰς ἀρχιεπίσκοπον Ἰπεκίου ἐκλογὴ τοῦ Κυρίλλου. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1758 ὑπόμνημα, αὐτ. 921.

⁸ Οὕτω μετετέθη εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν τοῦ Ἰπεκίου θρόνον ὁ μητροπολίτης Νύσσης Γαβριὴλ. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1753 ὑπόμνημα τοῦ Νύσσης Νικοδήμου, αὐτ. 919.

⁹ Οὕτω λ. χ. ἀρχιεπίσκοπος Ἰπεκίου ἤρέθη ὁ ἀρχιμανδρίτης τῆς αὐτῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κύριλλος. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1758 ὑπόμνημα, αὐτ. 921.

¹⁰ Οὕτως ἤρέθη ὁ ἱερομόναχος καὶ πρῶην πρωτοσύγγελος τῆς Μ. ἐκκλησίας Ἰωαννίκιος. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαΐου 1739 συνοδικὸν ὑπόμνημα, αὐτ. 917 - 918.

4. Εἰς ἔνδειξιν τῆς γενομένης ἐκλογῆς ἐγίγνετο τὸ προσῆκον συνοδικὸν ὑπόμνημα, ὅπερ κατεστρώννυτο ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς Μ. ἐκκλησίας¹.

5. Ἐγίγνετο δ' ἡ εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον κατάστασις τῆ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως ἐγκρίσει, διδομένη διὰ βερατίου (σουλτανικοῦ, βασιλικοῦ, προσκυνητοῦ). Τὸ τοιοῦτον βεράτιον παρείχετο Α' κατὰ τὴν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου πλήρωσιν γιγνομένην, εἴτε

α'. διὰ μεταθέσεως², εἴτε

β'. δι' ἐκλογῆς μὴ κεκτημένου ἀρχιερωσύνην κληρικοῦ³.

Β'. Ἡ μετὰ τὴν ἐκλογὴν, ἢ πρὸ τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας⁴.

Οἱ δὲ μητροπολίται μητροπόλεων ὑποκειμένων τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Ἰπεκίου — οἷς προσῆκον ὁ τίτλος οὐχὶ τοῦ ἐξάρχου, ἀλλὰ μόνον τοῦ ὑπερίμου⁵ — ἤρουτο ὑπὸ τῶν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ ὑποκειμένων μητροπολιτῶν, τῆς χειροτονίας ἢ μεταθέσεως γιγνομένης διὰ προτροπῆς καὶ ἐκδόσεως τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἰπεκίου⁶. Βραδύτερον δ' ἐν Κωνσταντινουπόλει

1. ὑπ' ἀρχιερέων τοῦ οἰκουμενικοῦ κλίματος, ὧν τινες μὲν

Α' ἐν ἐνεργείᾳ, ἕτεροι δὲ πρῶην⁷, ἢ

Β'. πάντες πρῶην⁸.

2. *Προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ* τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, *γνώμῃ* δὲ καὶ *συναινέσει*

¹ Ὅρα λ. χ. τὸ ἐν τῇ ἡγουμένη ὑποσημειώσει συνοδικὸν ὑπόμνημα.

² Ὅτω διὰ τοιοῦτου βερατίου ἀνέλαβε τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Ἰπεκίου ὁ εἰς αὐτὴν μετατεθεὶς μητροπολίτης Νύσσης Γαβριήλ. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1753 ὑπόμνημα τοῦ Νύσσης Νικοδήμου, αὐτ. 919.

³ Ὅτως ἐδόθη βεράτιον τῷ ἱερομονάχῳ Ἰωαννικίῳ αἰρεθέντι ἀρχιεπισκόπῳ Ἰπεκίου. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαΐου 1739 ὑπόμνημα, αὐτ. 917-918.

⁴ Ὅτω τῷ ἱερομονάχῳ Ἰωαννικίῳ ἐδόθη τὸ βεράτιον, ἐν τῷ ὁρθῷ τῆς βασιλικῆς ἐκστρατείας κατὰ τὴν Ἀδριανούπολιν. Ὅρα τὸ ἐν τῇ ἡγουμένη ὑποσημειώσει συνοδικὸν ὑπόμνημα.

⁵ Αὐτ. 911.

⁶ Ὅρα τὸ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ Φεβρουαρίου 1706 γράμμα τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δοσιθέου πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον πρῶην Ἰπεκίου Ἀρσένιον, αὐτ. 905-910 καὶ τὸ ἀπὸ 1709 συνοδικὸν γράμμα τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀθανασίου τοῦ Ε' πρὸς τοὺς ὑποκειμένους τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Ἰπεκίου μητροπολίτας Φρούσκας καὶ Μπάτζικας, αὐτ. 912-915.

⁷ Ὅτω μητροπολίτης Νύσσης ἠρέθη ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἰγνάτιος ὑπὸ τριῶν μητροπολιτῶν, ὧν εἷς μὲν ἐν ἐνεργείᾳ, ὁ Σταυρουπόλεως Ἀνθίμος, δύο δὲ πρῶην, ὁ πρῶην Προϊλάβου Φιλόθεος καὶ ὁ πρῶην Τήνου Κύριλλος. Ὅρα τὸ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1754 ὑπόμνημα, αὐτ. 919-920.

⁸ Ὅτω μητροπολίτης Νύσσης ἠρέθη ὁ ἱερομόναχος Νικοδήμος ὑπὸ τριῶν μητροπολιτῶν πρῶην καὶ δὴ, τοῦ πρῶην Προϊλάβου Φιλοθέου, τοῦ πρῶην Τήνου Κυρίλλου καὶ τοῦ πρῶην Μήλου Ἀνθίμου. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1753 ὑπόμνημα, αὐτ. 919.

τοῦ καθολικοῦ κυριάρχου ἀρχιεπισκόπου Ἰπεκίου δηλουμένη συνήθως διὰ γραμμάτων αὐτοῦ¹.

3. Ἐν ναῶ ἐν Κωνσταντινουπόλει συνήθως οὐχὶ τῷ πατριαρχικῷ, ἀλλ' ἐτέρῳ, ὡς τῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς ἁγίας² ἢ ἐν τῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ μετοχίου τοῦ Παναγίου τάφου³.

4. Κληρικοί εἶτε τοῦ κλίματος τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, εἶτε ἐτέρου κλίματος, ὡς λ. χ., τοῦ τῆς Ἀντιοχείας⁴. Μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ τοῦ Χαντζερῆ κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1767 συγκαταθέσει τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ τοῦ Γ' ἀναίρεσιν τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἰπεκίου, τὴν τῷ πατριαρχεῖῳ δὲ Κωνσταντινουπόλεως ὑπαγωγὴν αὐτῆς μετὰ τῶν αὐτῇ ὑποκειμένων μητροπόλεων Σκοπίων, Πρεζδρένας, Γενιπαζαρίου, Μπόζνας, Οὐζίτζης, Ἐρσεκίου, Βελιγραδίου, Νύσσης, Κεστενδηλίου καὶ Σαμακοβίου οἱ ἀρχιερεῖς τῆς τέως αὐτοκεφάλου ταύτης ἀρχιεπισκοπῆς ἤρουντο, ὡς καὶ πάντες οἱ ἄλλοι ἀρχιερεῖς τοῦ κλίματος τοῦ πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Πρῶτος δ' ἠρέθη μητροπολίτης τῆς μητροπόλεως Πρεζδρένας ἀποτελεσθεΐσης ἐκ τῶν κωμοπόλεων καὶ χωρίων Πρεζδρένας, Νιβιμπούριτο, Πρίστενας, Βουτζινέρνας, Γιακωβίτζας καὶ Ἰπεκίου ὁ μητροπολίτης πρῶην Ἀμασειᾶς Γαβριήλ⁵.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ.—Ἐπίδειξις νέου αὐτογραφικοῦ ὄργάνου πρὸς παράστασιν τῆς ἐλαστικότητος τῶν μυῶν, ὑπὸ Σπυρ. Α. Δοντᾶ.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐλαστικότητος τῶν μυῶν ἀπασχολεῖ τοὺς φυσιολόγους ἀπὸ μακροτάτου χρόνου καὶ παρὰ τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας πειραματικὰς ἐρεῦνας, τὰς γενομένας ἀπὸ 100 σχεδὸν ἐτῶν, δὲν κατωρθώθη εἰσέτι νὰ ἐπέλθῃ ὁμοφωνία ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Διὰ τὴν σπουδὴν τῆς ἐλαστικότητος τῶν μυῶν ἐφηρμόσθησαν διάφοροι φυσικαὶ μέθοδοι καὶ δὴ ὁ φορτισμὸς τοῦ μυὸς δι' αὐξανόμενων βαρῶν καὶ ἡ μέτρησις τῆς κατὰ μῆκος αὐξήσεως αὐτοῦ, ὡς ἐγένετο τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ E. Weber ἀπὸ

¹ Οὕτω ἠρέθησαν μητροπολίται Νύσσης ὑπερμεσοῦντος τοῦ ιη' αἰῶνος ὁ Νικόδημος (ἔρα τὸ ἐν τῇ ἡγουμένῃ ὑποσημειώσει ὑπόμνημα) καὶ ὁ Ἰγνάτιος Ὅρα τὸ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1754 ὑπόμνημα, αὐτ. 919 - 920.

² Οὕτω λ. χ. ἐν αὐτῷ ἠρέθη μητροπολίτης Νύσσης ὁ Νικόδημος Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1753 συνοδικὸν ὑπόμνημα, αὐτ. 919.

³ Οὕτω ἐν αὐτῷ λ. χ. ἠρέθη μητροπολίτης Νύσσης ὁ Ἰγνάτιος (ἔρα τὸ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1754 ὑπόμνημα, αὐτ. 919 - 920).

⁴ Οὕτω λ. χ. ἠρέθη μητροπολίτης Νύσσης ὁ ἀρχιμανδρίτης τοῦ πατριαρχικοῦ τῆς Ἀντιοχείας θρόνου Ἰγνάτιος. Ὅρα τὸ ἐν τῇ ἡγουμένῃ ὑποσημειώσει ὑπόμνημα.

⁵ Τὸ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1766 ὑπόμνημα ἐκλογῆς ἔρα αὐτ., 921 - 923.